

12 DEC. 1995

Københavns Borgerrepræsentation
Rådhuset
1599 København V

1. k.
1995/1073/101-1
mr

I brev af 4. december 1995 har Tillidsmandskollegiet ved Kommunehospitalet klaget til Indenrigsministeriet over, at der i Københavns Borgerrepræsentations møde den 30. november 1995 deltog en stedfortræder for det fraværende medlem, Hanne Thomsen, ved behandlingen af dagsordenspunktet om Københavns Kommunes udtalelse vedrørende forslag til Sygehusplan HS 2000.

Borgerrepræsentationens beslutning om udtalelsen blev på mødet vedtaget med 28 stemmer for (incl. stedfortræderens stemme) og 27 imod.

I brevet er anført, at Tillidsmandskollegiet er af den opfattelse, at beslutningen om udtalelsen vedrørende sygehusplanforslaget ikke er truffet i overensstemmelse med de gældende regler, hvorfor Indenrigsministeriet anmodes om at omgøre beslutningen.

Der henvises bl.a. til,

at borgerrepræsentationens formand, trods flere protester, ikke tillod borgerrepræsentationen at tage stilling til spørgsmålet om indkaldelse af stedfortræderen,

at formanden ikke oplyste, at det var af helbredsmæssige grunde, at det fraværende medlem ikke var mødt frem,

at der ikke forelå lægeerklæring eller anden dokumentation for, at fraværet skyldtes helbredsmæssige grunde, og

at indkaldelse af stedfortræderen ikke skete fra mødets begyndelse.

I brev af 1. december 1995, afleveret til Indenrigsministeriet den 5. december 1995, har borgerrepræsentant Monika Hedberg ligeledes klaget over stedfortræderens deltagelse.

I brevet har Monika Hedberg bl.a. anført, at hun protesterede rettidigt, da formanden spurgte, om nogen havde noget imod indkaldelse af stedfortræderen. Da hun gik ud fra, at dette var blevet hørt af formanden, foretog hun sig intet, indtil formanden bød stedfortræderen velkommen. Hun protesterede da på ny, men denne protest blev overhørt.

Monika Hedberg har endvidere anmodet om en afklaring af reglerne om indkaldelse af en stedfortræder i den situation, hvor der foreligger en aftale om clearing.

Indenrigsministeriet anmodede i brev af 5. december 1995 Københavns Borgerrepræsentation om en udtalelse over klagen, herunder om, på hvilket grundlag indkaldelse af stedfortræderen havde fundet sted.

I brev af 8. december 1995 udtalte Københavns Borgerrepræsentation bl.a. følgende:

"Det reelle indhold i klagen vedrører Borgerrepræsentationens indkaldelse af en suppleant under mødet.

Formanden for den Socialdemokratiske Gruppe rettede under mødet henvendelse til Borgerrepræsentationens formand og krævede med henvisning til LKKS § 15, stk. 1, hvori anføres: "Når et medlem på grund af sin helbredstilstand er forhindret i at deltage i mødet i Borgerrepræsentationen, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i mødet", at der blev indkaldt en stedfortræder til at deltage i mødet, da et medlem af den Socialdemokratiske Gruppe på grund af sin helbredstilstand var blevet forhindret i at deltage i mødet.

Det kan oplyses, at der kutymemæssigt ikke kræves afleveret lægeerklæring i sådanne tilfælde.

Baggrunden for, at man ved ændringen af Styrelsesloven i 1991 åbnede op for, at medlemmerne på en kandidatliste kunne forlange en stedfortræder indkaldt i et enkelt møde, når et af gruppens medlemmer var fraværende på grund af sygdom, var, at man ønskede at sikre et uændret politisk styrkeforhold i kommunalbestyrelsen ved et eller flere medlemmers sygdom.

En kopi af båndudskrift fra mødet den 30. november d.å. vedlægges og heraf fremgår, at formanden i forbindelse med indkaldelsen af suppleanten udtalte:

Formanden: Jeg skal høre forsamlingen, om de kan tilslutte sig, at jeg har indkaldt en suppleant for Hanne Thomsen, som er sygemeldt? (kommentar fra salen: Det er et samvittighedsspørgsmål). Det er et samvittighedsspørgsmål, ja. Det vil jeg gerne have forsamlingens tilslutning til.

Det ser ud til at den er givet. Tak."

Af båndudskriften fremgår, at formandens udtalelse fremkom under behandlingen af dagsordenens punkt 7 om Københavns Kommunes udtalelse til forslag til sygehusplanen for HS.

I brev af 11. december 1995, sendt pr. telefax, er Tillidsmandskollegiet fremkommet med supplerende bemærkninger.

I brevet er anført, at det er dokumenteret i medierne, at Hanne Thomsen om formiddagen den 30. november 1995 rejste til en planlagt konference i Madrid, og at sygdom i denne særlige situation må dokumenteres med en lægeerklæring.

Det anføres endvidere, at der på det bånd, som blev optaget af borgerrepræsentationens forhandling den 30. november 1995, tydeligt kan høres, at der bliver sagt nej til formandens begæring om indkaldelse af stedfortræderen for Hanne Thomsen.

Indenrigsministeriet har den 11. december 1995 telefonisk fået oplyst fra Københavns Kommune, at den stedfortræder, der deltog på mødet den 30. november 1995 i Hanne Thomsens fravær, har bopæl i Københavns Kommune og er nummer to på stedfortræderlisten for den pågældende kandidatliste. Nummer et på stedfortræderlisten deltog i mødet den 30. november 1995 som stedfortræder for et medlem, der havde forfald i mere end en måned, jf. § 15, stk. 2, i den københavnske styrelseslov.

I den anledning skal Indenrigsministeriet udtale følgende:

Det tilsyn, Indenrigsministeriet udøver over for Københavns Kommune, er et retligt tilsyn, jf. § 48 i lov om Københavns kommunes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 616 af 18. juli 1995).

Tilsynet omfatter således ikke spørgsmål om hensigtsmæssigheden af kommunens sagsbehandling eller spørgsmål om skønsudøvelse, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastlagt i lovgivningen.

Efter § 48, stk. 1, i den københavnske styrelseslov kan Indenrigsministeriet, såfremt Københavns Borgerrepræsentation har truffet en beslutning, der strider mod lovgivningen, annullere beslutningen.

§ 15, stk. 1 og 3, i den københavnske styrelseslov har følgende ordlyd:

"Når et medlem på grund af sin helbredstilstand er forhindret i at deltage i et møde i borgerrepræsentationen, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i mødet. Til det konstituerende møde, jf. § 4, eller 2. behandling af forslaget til årsbudget, jf. § 39, stk. 2, kan stedfortræderen også kræves indkaldt ved et medlems forfald af andre grunde. Er der ikke et pågældende kandidatliste valgt medlem, som er i stand til at kræve stedfortræderen indkaldt, kan stedfortræderen selv kræve sig indkaldt.

... Stk. 3. Borgerrepræsentationen træffer beslutning om, hvorvidt betingelserne for stedfortræderens indtræden er til stede."

Der gælder således ikke nogen almindelig regel om indkaldelse af stedfortræder for et fraværende medlem af borgerrepræsentationen, men der er adgang til at indkalde en stedfortræder, når et medlem på grund af sin helbredstilstand er forhindret i at deltage i et møde i kommunalbestyrelsen.

Det tilkommer de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste ud fra en fri politisk vurdering at afgøre, om de ønsker stedfortræderens indkaldelse. I loven stilles ikke krav

om, at begæring om stedfortræderens indkaldelse skal indgives inden eller ved mødets begyndelse.

Det forhold, at stedfortræderen for Hanne Thomsen først blev indkaldt efter mødets begyndelse, er således efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke ulovligt.

Når der fremsættes begæring om indkaldelse af en stedfortræder, skal borgerrepræsentationen tage stilling til, om betingelserne for stedfortræderens indtræden er opfyldt, dvs. om medlemmet på grund af sin helbredstilstand er forhindret i at deltage i mødet, og om den indkaldte stedfortræder er rette stedfortræder og valgbar, jf. § 15, stk. 3.

Det tilkommer således borgerrepræsentationen at afgøre, om et fraværende medlem har været forhindret i at møde frem på grund af sygdom.

I forbindelse med behandlingen af det lovforslag, der lå til grund for bestemmelsen om stedfortræderindkaldelse ved sygdom i et enkelt møde, tilkendegav indenrigsministeren den 22. februar 1991 i besvarelsen af et spørgsmål fra Folketingets Kommunaludvalg bl.a. følgende:

"Efter forslaget er det ikke en betingelse, at der foreligger en lægeerklæring. Et krav herom ville betyde, at det ved et medlems sygdom, der indtræffer på mødedagen, ville være praktisk umuligt at få indkaldt stedfortræderen, idet der normalt ikke ville kunne forelægges kommunalbestyrelsen en lægeerklæring."

Som udgangspunkt må borgerrepræsentationen derfor være henvist til at lægge medlemmets egne oplysninger om forfald på grund af sygdom til grund, medmindre der foreligger omstændigheder, der kan give anledning til tvivl herom.

Borgerrepræsentationens vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt et medlem er forhindret i at deltage i et møde på grund af sygdom, må ske på baggrund af de oplysninger, der foreligger på afgørelsestidspunktet.

Det fremgår af båndudskriften fra mødet den 30. november 1995, at borgerrepræsentationens formand over for borgerrepræsentationen oplyste, at Hanne Thomsen var sygemeldt.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse har borgerrepræsentationen været berettiget til at lægge denne oplysning om sygdom til grund for sin vurdering, da der ikke forelå oplysninger, som kunne give anledning til tvivl herom.

Det forhold, at der efter mødet er fremkommet yderligere oplysninger, har således ikke nogen betydning.

Ministeriet må i øvrigt lægge til grund, at Monika Hedberg protesterede, da formanden spurgte, om borgerrepræsentationen kunne tilslutte sig indkaldelse af stedfortræderen. Monika Hedberg har med sin protest tilkendegivet, at hun ikke kunne tiltræde beslutningen om stedfortræderens indtræden.

På denne baggrund burde der efter Indenrigsministeriets opfattelse enten være foretaget en tilførsel til beslutningsprotokollen om protesten eller være foranstaltet en afstemning. Ministeriet må dog lægge til grund, at den skete fejl ikke har været af betydning for beslutningen om stedfortræderens indtræden.

Ud over stillingtagen til, om det fraværende medlem har forfald på grund af sygdom, skal borgerrepræsentationen som ovenfor anført endvidere foretage en prøvelse af, om stedfortræderen er rette stedfortræder og valgbar. Rette stedfortræder er den, der ifølge valgopgørelsen står øverst på stedfortræderlisten for den pågældende kandidatliste. En stedfortræder må antages at være valgbar, hvis stedfortræderen fortsat har bopæl i kommunen.

Det fremgår af båndudskriften, at det ikke blev oplyst over for borgerrepræsentationen, hvem der var indkaldt som stedfortræder for Hanne Thomsen.

Borgerrepræsentationen har således ikke som krævet efter § 15, stk. 3, kunnet tage stilling til, om stedfortræderen for Hanne

Thomsen var rette stedfortræder og valgbar. Denne efterprøvelse skal foretages i forbindelse med borgerrepræsentationens beslutning om stedfortræderens indtræden.

På grundlag af de af Indenrigsministeriet telefonisk indhentede oplysninger fra Københavns Kommune må ministeriet imidlertid lægge til grund, at stedfortræderen for Hanne Thomsen var rette stedfortræder og valgbar.

Da borgerrepræsentationen på mødet den 30. november 1995 har kunnet lægge til grund, at Hanne Thomsen var fraværende på grund af sygdom, og da de øvrige betingelser for indkaldelse af stedfortræderen må anses for at være opfyldt, har ministeriet ikke fundet anledning til at annullere borgerrepræsentationens beslutning alene på grund af sagsbehandlingsfejlen ved den manglende stillingtagen til, om den indkaldte stedfortræder var rette stedfortræder og valgbar.

For så vidt angår det af Monika Hedberg anførte vedrørende clearing skal Indenrigsministeriet henlede borgerrepræsentationens opmærksomhed på følgende:

Hvervet som medlem af borgerrepræsentationen er et borgerligt ombud, og medlemmerne af borgerrepræsentationen har derfor pligt til at varetage hvervet i funktionsperioden. Der gælder som følge heraf en mødepligt for medlemmerne.

Et medlem kan dog være forhindret i at møde på grund af en lovlig forfaldsgrund, f.eks. sygdom, arbejde, forretninger o. lign. Et medlem kan derimod ikke efter loven anses for at være forhindret i at varetage sit hverv på grund af en indgået clearingsaftale, og en udeblivelse som følger heraf kan derfor ikke betragtes som lovligt forfald.

Det bemærkes herved, at når clearingsaftaler er lovlige for folketingsmedlemmer, skyldes det, at der ikke i Folketinget er mødepligt.

Kopi af dette brev er sendt til Tillidsmandskollegiet ved Kommunehospitalet, borgerrepræsentant Monika Hedberg og bestyrelsen for Hovedstadens Sygehusfællesskab.

Med venlig hilsen

Emilie Malm

i:\abr\valgbar
(Med automatisk sidenummerering)

19 DEC. 1995

Tilsynsrådet for Nordjyllands Amt
Aalborghus Slot
Slotspladsen 1
9000 Aalborg

1. k.
1995/1073/800-1
abr

I brev af 15. november 1995 (j.nr. 1995-951/228) har Tilsynsrådet for Nordjyllands Amt på baggrund af en konkret sag anmodet Indenrigsministeriet om en vejledende udtalelse om, hvorvidt et kommunalbestyrelsesmedlem, som har mistet sin valgbarhed på grund af straf, kan bevare sit medlemskab af bestyrelser for institutioner, som den pågældende er udpeget til af kommunalbestyrelsen, når medlemskab af kommunalbestyrelsen eller valgbarhed hertil ikke er forudsat i vedtægterne for de pågældende institutioner.

I denne anledning skal Indenrigsministeriet udtale følgende:

Kommunalbestyrelsens valg af medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, hvori kommunalbestyrelsen skal være repræsenteret, sker med virkning for kommunalbestyrelsens funktionsperiode, jf. § 17, stk. 2 og 3, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 615 af 18. juli 1995.

Såfremt et medlem af kommunalbestyrelsen i funktionsperioden mister sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen, jf. § 100, stk. 1, i lov nr. 140 af 8. marts 1989 om kommunale valg. Endvidere ophører medlemmet med at repræsentere kommunen i de hverv, som medlemmet i kraft af sit medlemskab af kommunalbestyrelsen er blevet udpeget til at varetage.

Et medlem, der mister sin valgbarhed, skal derfor udtræde af de udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, hvori den pågældende er indvalgt af kommunalbestyrelsen, såfremt det følger af

lovgivningen eller vedtægter m.v., at varetagelsen af hvervet er betinget af medlemskab af kommunalbestyrelsen. Det samme gælder i tilfælde, hvor det må antages, at det har været en forudsætning for kommunalbestyrelsens udpegning af den pågældende til hvervet, at vedkommende var medlem af kommunalbestyrelsen.

Det forhold, at et medlem mister sin valgbarhed til kommunalbestyrelsen, medfører således ikke i sig selv, at det pågældende medlem skal fratræde alle bestyrelsesposter og hverv, som den pågældende af kommunalbestyrelsen er blevet udpeget til at varetage. Afgørelsen heraf må som nævnt bero på en fortolkning af den lovgivning eller vedtægt m.v., i henhold til hvilken udpegningen har fundet sted, samt en (bevismæssig) vurdering af, om kommunalbestyrelsen ved udpegningen har lagt afgørende vægt på, at kommunen blev repræsenteret af et kommunalbestyrelsesmedlem.

Det tilføjes, at årsagen til medlemmets fortabelse af valgbarhed tillige kan have betydning ved afgørelsen af, om den pågældende fortsat kan varetage et hverv, hvortil den pågældende er udpeget af kommunalbestyrelsen, idet der i lovgivningen m.v. eller i forbindelse med kommunalbestyrelsens udpegning til hvervet kan være fastsat eller forudsat særlige bopæls- eller vandelskrav.

Med venlig hilsen

Emile Maire